



# StARKare TILLSAMMANS

Stöd för barnet inom  
småbarnspedagogiken  
Handledning för  
arbetsgemenskaper  
inom småbarnspedagogik



Utgivare: Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi  
Projektledare: Siv Lundström (siv.lundstrom@abo.fi)  
Projektmedarbetare: Sanna West, Cilla Nyman, Åsa  
Stolpe-Dahlbäck och Petronella Bergfors  
Ombrytning och mediaproduktion: Petronella Bergfors och  
Stefan Westergård  
Finansierad av Utbildningsstyrelsen  
Utgiven 2025  
CC: BY, NC, SA





## Välkommen till Starkare tillsammans!

Den här handledningen innehåller material från fortbildningshelheten Starkare tillsammans.

Handledningen består av lärandemål, kunskapsinslag och kollegiala lärandeuppgifter som arbetsgemenskaper inom småbarnspedagogik kan använda för att jobba med stöd för barnet.



# INNEHÅLL

Övergripande målsättningar.....	5
Anvisningar.....	5
Modul 1	
Stöd för barnet .....	7
Modul 2	
Implementering av stöd för barnet.....	11
Modul 3	
En inkluderande lärmiljö.....	15
Modul 4	
Ett gemensamt pedagogiskt uppdrag.....	19



## ÖVERGRIPANDE MÅLSÄTTNINGAR

Att ge ökad kunskap och en samsyn kring stöd för barnet och hur allmänt, intensifierat och särskilt stöd förverkligas inom småbarnspedagogiken.

Fortbildningen utgår från lagen om stöd för barnets utveckling, lärande och välbefinnande och de reviderade Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022.

Målgruppen är lärare inom småbarnspedagogik, barnskötare och andra med ett ansvar för stöd för barnet.

## ANVISNINGAR

Starkare tillsammans är uppdelad i fyra moduler.

Varje modul består av lärandemål, kunskapsinslag och kollegiala lärandeuppgifter.

Börja med att bekanta er med lärandemålen. Ta del av kunskapsinlagen tillsammans eller individuellt.

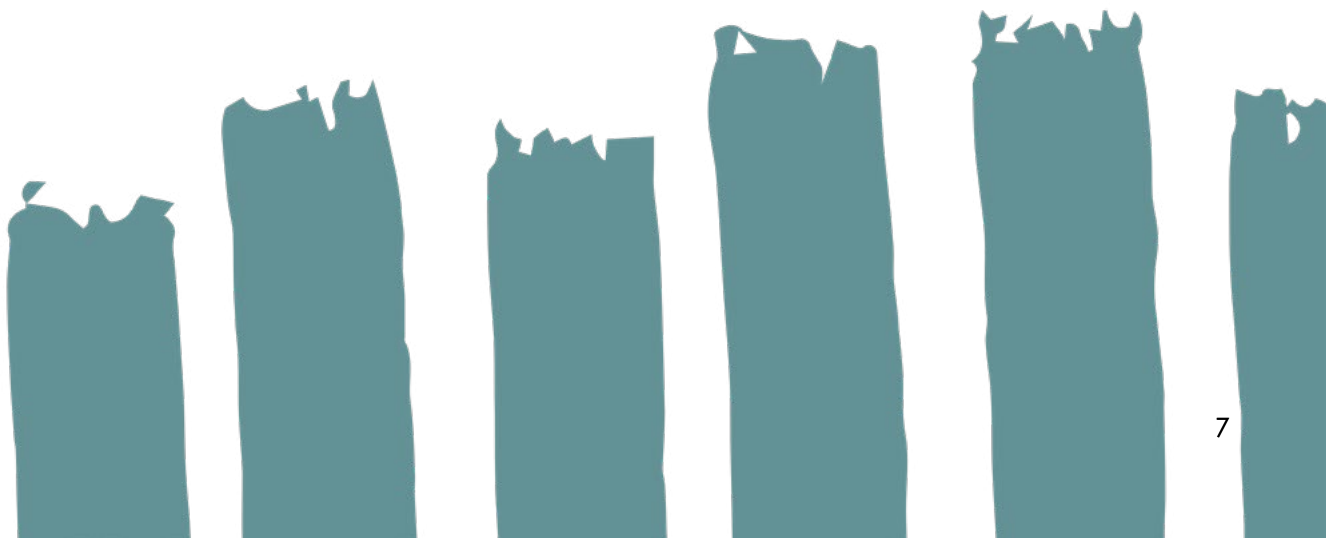
Avvara sedan en tid där ni gemensamt kan diskutera de kollegiala lärandeuppgifterna.



# Modul 1

## Stöd för barnet

- Vad säger lagstiftningen och Grunderna för planen för småbarnspedagogik om stöd för barnet?
- Vad innebär allmänt, intensifierat och särskilt stöd?
- Hur påverkar synen på lärande, barnsynen och värdegrunden hur stödet för barnet tar sig uttryck i verksamheten?
- Vad innebär det att alla barn har rätt till stöd, oberoende av behov eller särbegåvning?



## Lärandemål

- Att få en helhetsbild av fortbildningshelhetens arbetssätt och teman.
- Att känna till vad styrdokumentet säger om stöd för barnet och vilka implikationer det får för det praktiska arbetet.
- Att bli bekant med kollegialt lärande som arbetsmetod.
- Att precisera gruppens målsättning med fortbildningen.

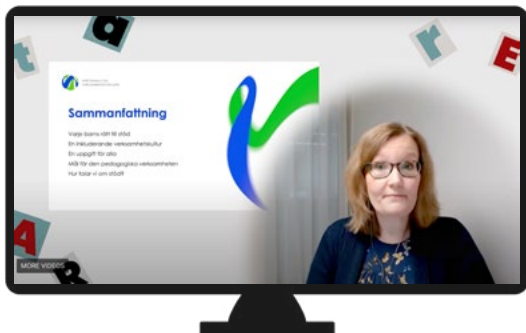


## Kunskapsinslag

**Värdegrunden – basen  
för vår verksamhet**  
Podcast (30:39 min)



## Kunskapsinslag



**Stöd för barnets utveckling,  
lärande och välbefinnande**  
Film (21:35 min)



**Barns rätt till stöd**  
Film (30:21 min)

### Kollegiala lärandeuppgifter

- Hurdan värdegrund, verksamhetskultur, syn på lärande och barnsyn har vi i vår verksamhet? Hur syns de i det praktiska arbetet?
- Vilka reflektioner väcker styrdokumentens riktlinjer för barns rätt till stöd hos oss? Vilka förändringar uppskattar vi? Finns det något som vi är fundersamma över?
- Alla barn har rätt till stöd. Vad behöver vi utveckla i vår verksamhet för att bättre kunna stötta särbegåvade barn eller barn med särskilda utmaningar? Vad fungerar redan bra?



# Modul 2

## Implementering av stöd för barnet

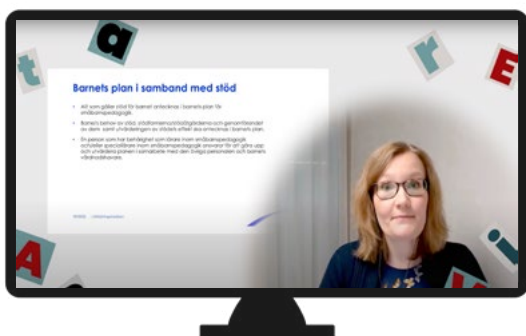
- Vad är viktigt att beakta när man gör upp barnets plan?  
Hur kommunicerar man kring barnets stödbehov?
- Betydelsen av att se barnets utvecklingsmöjligheter
- Är det barnen som är krävande eller är  
det miljön som är krävande för barnen?
- Hur kan stöd för barnet implementeras i verksamheten?
- Hur har man inom andra kommuner byggt  
upp stödet och vilka erfarenheter finns?



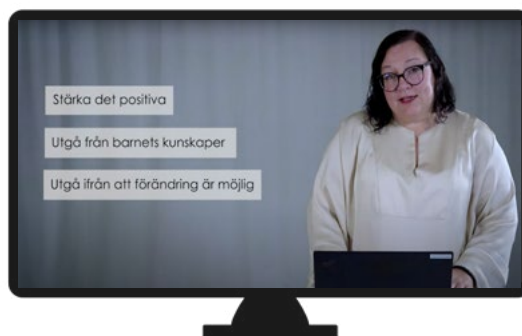
## Lärandemål

- Att känna till vad som ingår i Barnets plan för småbarnspedagogik och hur stöd för barnet dokumenteras
- Att reflektera kring olika sätt att se på barnet och hur det påverkar vårt arbete
- Att få inspiration från andra kommuner gällande arbetet med stöd för barnet

## Kunskapsinslag



**Barnets plan för  
småbarnspedagogik**  
Film (14:54 min)



**Vad är det jag ser?  
Ett barn med utmaningar eller  
ett barn i en utmanande miljö?**  
Film (24:10 min)

## Kunskapsinslag



**Stöd för barnet**  
**– Erfarenheter från Raseborg**  
Film (16:36 min)



**Stöd för barnet**  
**– Erfarenheter från Pedersöre**  
Film (16:36 min)

### Kollegiala lärandeuppgifter

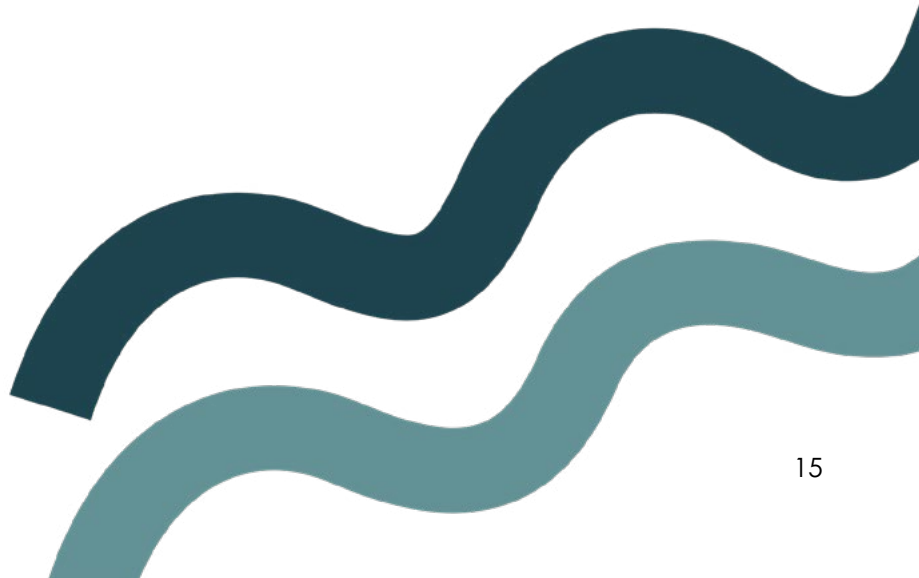
- Vad är viktigt att beakta då vi gör upp Barnets plan för småbarnspedagogik?
- I Barnets plan ställs målen upp för personalens pedagogiska verksamhet, inte för barnet. Hur tänker vi kring det här och hur förverkligar vi det på våra enheter?
- Vår syn på det enskilda barnet påverkar vårt arbete och vårt sätt att tala och skriva om barnet. Reflektera kring vad det här betyder i det praktiska arbetet. Finns det något vi behöver utveckla i vårt sätt att kommunicera kring barnen och deras behov av stöd?
- Vilka tankar väcker inslagen från Raseborg och Pedersöre? Finns det något i deras erfarenheter som ni kunde dra nytta av i er kommun?



# Modul 3

## En inkluderande lärmiljö

- Vad innebär inklusion?
- Hurdan är en inkluderande lärmiljö?
- Hur påverkar den fysiska, psykiska och sociala lärmiljön stöd för barnet?
- Teamets betydelse för en inkluderande verksamhet



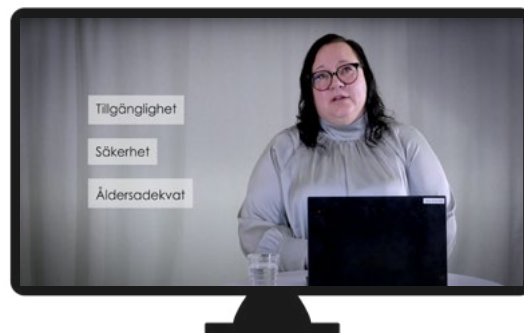
## Lärandemål

- Att känna till begreppet inklusion och vad ett inkluderande arbetssätt betyder.
- Att förstå den fysiska, psykiska och sociala lärmiljöns betydelse för inklusionen.

## Kunskapsinslag

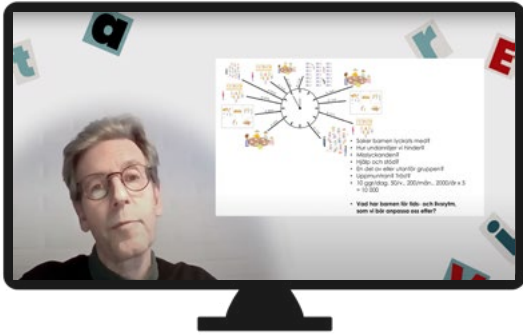


**Inklusion i småbarnspedagogik**  
Film (22:50 min)



**Den fysiska lärmiljöns betydelse för delaktighet och lärande**  
Film (16:09 min)

## Kunskapsinslag



### Påverkan av psykiska och sociala dimensioner av lärmiljön på stödet för och inklusionen av barn

Film (27:49 min)



### Hur talar vi med barn om inklusion

Film (16:38 min)

## Kollegiala lärandeuppgifter

- Var och en väljer ut tre tankar från Päivi Pihlajas föreläsning om Inklusion:

**Ett utropstecken:** Något som du tyckte var viktigt

**Ett frågetecken:** Något som blev oklart

**Ett hjärta:** Något som du tyckte om

Dela med varandra och diskutera.

- Vilka konkreta råd i materialet tar ni till er som kunde underlätta för barnen i er grupp gällande

**den fysiska lärmiljön?**

**den psykiska och sociala lärmiljön?**

**en inkluderande atmosfär?**

- Finns det något ni i teamet kunde jobba på för att stärka ett inkluderande tanke- och arbetssätt?



# Modul 4

## Ett gemensamt pedagogiskt uppdrag

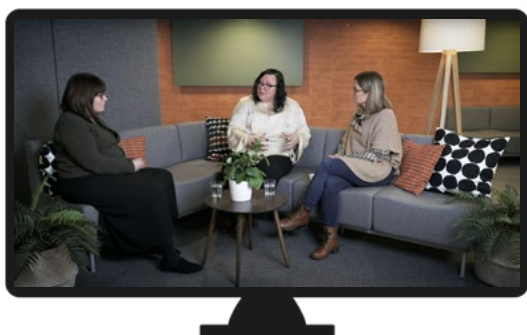
- Stöd för barnet som ett gemensamt pedagogiskt uppdrag för hela teamet
- Att leda professionella samtal – hur samtalssituationer kan stärka stöd för barnet
- Betydelsen av en tydlig informationsöverföring såväl internt som externt
- Vikten av en god relation och kommunikation med vårdnadshavarna
- Att reflektera kring stöd för barnet och hitta en samsyn i kommunen



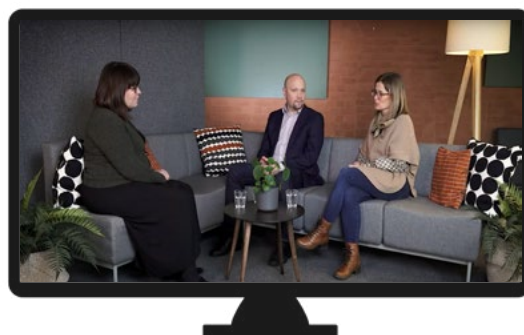
## Lärandemål

- Att reflektera kring det gemensamma pedagogiska uppdraget och vad det innebär.
- Att uppmärksamma olika slag av professionella samtal i verksamheten och personalens roll i dem.
- Att känna till de centrala riktlinjerna kring informationsöverföring.
- Att reflektera kring stöd för barnet och hitta en samsyn i kommunen.

## Kunskapsinslag



**Samverkan och professionella samtal**  
Film (24:20 min)



**Informationsöverföring i småbarnspedagogiken**  
Film (34:27 min)



## Vikten av goda relationer och god kommunikation i interaktion med vårdnadshavare

Film (21:34 min)

### Kollegiala lärandeuppgifter

- Hur kan olika yrkesgrupper i teamet bidra till en välfungerande verksamhet? Ge exempel!
- Tänk på några goda professionella samtal du har varit med om tillsammans med barn, kollegor, vårdnadshavare eller andra yrkesgrupper. Vilka faktorer var det som gjorde att de blev bra? Dela era erfarenheter med varandra.
- Vilka tankar väckte filmen om informationsöverföring med tanke på hur ni formulerar Barnets plan för småbarnspedagogik och kommunicerar om vardagsituationer?
- Reflektera kring hur ni skapar och upprätthåller goda relationer med vårdnadshavarna. Har ni ett medvetet arbetssätt kring detta? Hur skulle ni vilja utveckla samverkan med vårdnadshavarna?



"Det känns som att jag fått mycket  
matnyttigt, ett "nyare tankesätt", mycket  
inspiration och aha-upplevelser. Mera  
självförtroende och kunskap kring barnens  
planer, tror helt säkert att vi blivit bättre på  
att rådfråga kollegor och stötta varandra."  
– Fortbildningsdeltagare





# S

## Tack!

Starkare tillsammans har finansierats av Utbildningsstyrelsen. Under verksamhetsåren 2022–2024 har CLL arrangerat två omgångar av den tvåspråkiga fortbildningen med sammanlagt 520 deltagare från 7 olika kommuner.



# A

